

Qwiek®

Reminiscentie belevingsmodule 'Cultuur van Nederland'

Een unieke manier om in gesprek te gaan
met mensen met dementie

Het gesprek aangaan en écht verbinding maken met mensen met dementie wordt vaak als lastig ervaren. Door afnemend spraakvermogen, geheugen en herkenning lijken zij steeds verder weg te raken van wie zij waren voordat zij de diagnose dementie kregen.

Gelukkig zien we dat als we hen op de juiste manier stimuleren en behandelen als waardig onderdeel van de maatschappij, er nog wel degelijk écht contact mogelijk is. Door ons te richten op het delen van ervaringen, het geven van een mening, en hen tevens serieus te nemen door het delen van kennis, ontstaat er verbinding. De module 'Cultuur van Nederland' is hierbij uitstek een geschikte tool voor.

Reminiscentie belevingsmodule 'Cultuur van Nederland' voor Qwiek.up

In samenwerking met Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan heeft Qwiek deze module ontwikkeld. Lisette de Groot van Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan: "Ik heb zelf het effect van deze module ervaren toen ik met een groep bewoners in een verpleeghuis sprak over de Nederlandse cultuur. Waar sommige deelnemers meteen uit zichzelf persoonlijke verhalen

begonnen te vertellen, bleven deelnemers met vergevorderde dementie aanvankelijk in zichzelf gekeerd. Toen de module begon te spelen, hielpen de herkenbare beelden van vroeger in combinatie met mijn gerichte vragen, om hen terug te laten keren naar het gesprek in het hier en nu. Zo leverde een afbeelding van klompen prachtige verhalen op over wat voor kleding men droeg naar de kerk, en hoe de kerkdiensten werden ervaren."

“Mijn moeder fleurt altijd op wanneer haar iets op niveau wordt aangeboden. Ze vindt het fijn om in gesprek te gaan over kunst en cultuur en ik merk dat wanneer zij op de juiste manier gestimuleerd wordt, er nog heel veel mogelijk is!” - dochter van bewoonster verpleeghuis De Werf

Hoe werkt het?

De module Cultuur van Nederland voor de Qwiek.up geeft zorgmedewerkers handvatten om gesprekken te voeren met mensen met geheugenproblemen. Contact maken door vragen te stellen, goed door te vragen, en écht te luisteren maakt het toepassen van reminiscentie met deze module tot een succes. Neem bijvoorbeeld het schilderij De Nachtwacht, dat tijdens de module besproken wordt.

Een open, laagdrempelige vraag nodigt uit om het gesprek aan te gaan, zoals ***“Wat zien we op het schilderij?”*** Geef de bewoner de ruimte om na te denken. Wat licht meneer of mevrouw uit? Is dat bijvoorbeeld het meisje op de voorgrond, de grote trommel in de rechterhoek, de statig geklede mannen van de schutterij, of de wapens in hun handen? Neem dit als aanknooppunt. Wordt de trommel genoemd, dan nodigt dit bijvoorbeeld uit om te praten over muziek en muziekinstrumenten. Heeft meneer of mevrouw vroeger een instrument bespeeld? Wat is zijn of haar favoriete muziek? ***En heeft u een favoriet lied uit uw kindertijd?***

Geef de bewoner de ruimte naar woorden te zoeken, luister naar waar hij of zij over begint te praten, en ga hier elke keer op verder. Gaat het gesprek over liederen uit de kindertijd, dan kunnen we gemakkelijk overschakelen naar bijvoorbeeld het gezinsleven (***Heeft u broers en zussen? Wat deden uw ouders voor werk? Waar heeft u altijd gewoond? Voelt u zich nog steeds***

verbonden met die stad?), school (***Ging u graag naar school? Waarom wel of niet? Gingen uw kinderen graag naar school? Is er iets waar u graag nog meer over zou willen weten of leren?***), of zelfs naar verjaardagen (***Hoe vierde u vroeger uw verjaardag? Wat voor cadeaus kreeg u? Wie verdient er volgens u een cadeau en waarom?***).

Op deze manier is De Nachtwacht een reminiscentie tool om onderwerpen te vinden die bewoners aanspreken en interessant vinden, waarbij grotere onderliggende thema's zoals de kindertijd, het gezinsleven, maar ook relaties of vriendschappen een concrete vorm krijgen.

“Het is verrassend wat onze bewoners delen tijdens een activiteit van Oud Geleerd Jong Gedaan. Wij zien verborgen kwaliteiten en kennis naar boven komen door de gesprekken die er ontstaan. Voor mij als activiteitenbegeleider geeft dit ook nieuwe inzichten voor andere activiteiten voor de groep.” - Activiteitenbegeleider Vondelstede

Kortom...

De vragen die je kunt stellen aan de hand van de module zijn eindeloos. Het schilderij van Rembrandt, maar ook de afbeelding van de fietsen in het weiland, of het typisch Nederlandse eten, zijn aangrijppunten voor het starten van een gesprek. Vragen op basis van mening en ervaring roepen de meeste verhalen op. De antwoorden geven vervolgens richting aan het gesprek. Waar reageert de bewoner op? Kun je daar verder op doorvragen? Afdwalen naar geheel andere onderwerpen is geen probleem, het onderwerp is immers ondergeschikt aan het contactmoment en het gevoel gehoord en gewaardeerd te worden. Het stelt ons in staat een bepaalde mate van contact te krijgen, op een waardige manier.

